

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

๒๖ ก.ย. ๒๕๖๗
(๓. ๒๔.๑)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๓๔๔/๒๕๖๗
คดีหมายเลขแดงที่ ๓. ๘๙๖/๒๕๖๗

ในพระปรมາṇไรยพระมหาภัตtriy

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายอานันติ อำนวยพล ผู้ฟ้องคดี
นายกเทศมนตรีตำบลแม่ริม ที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดี
คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในเขตเทศบาลหรือ^๑
เขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ๒

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลมีผลคดีที่ ๑๗๗๔/๒๕๖๗
หมายเลขแดงที่ ๗๔๓/๒๕๖๗

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๗๔ (ที่ถูกคือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๗๔) ตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ด้านหน้าที่ดินติดถนนทางหลวงแผ่นดินแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) ภายในบริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดีด้านถนนแม่ริม – สะเมิง มีลักษณะหักผ่าน ซึ่งต้นน้ำไหลมาจากน้ำตกแม่สา เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีมีความจำเป็นต้องสัญจรเข้า – ออกที่ดินสู่ทางสาธารณูปโภคที่ดินและถนนแม่ริม จึงให้ผู้ดูแลที่ดินแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ดินและขออนุญาตทางราชการท้องถิ่น (สุขาภิบาลตำบลแม่ริม (เดิม)) เพื่อก่อสร้างรั้ว แนวรั้วสูงกว่าระดับน้ำในลำเหมือง และวางห่อลอดขนาดใหญ่ขับลงลำเหมืองให้น้ำในลำเหมืองไหลผ่านได้และทำถนนลาดยางบนห่อลอดเพื่อทำเป็นทางเข้า – ออกสู่ทางสาธารณูปโภค เมื่อได้รับอนุญาตจากทางราชการท้องถิ่นแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงว่าจ้างผู้รับเหมา ก่อสร้าง

/ดำเนินการ...

ดำเนินการสร้างรั้วทางท่ออด ทำถนนทางเข้า – ออก สู่ทางสาธารณะ หลังจากก่อสร้างเสร็จ
น้ำในลำเหมืองสามารถไหลผ่านท่ออดได้อย่างสะดวก ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ถนนดังกล่าวเป็นทางเข้า – ออก
สู่ทางสาธารณะตลอดมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำลำเหมืองสาธารณะ โดยอ้างว่า
ผู้ฟ้องคดีปลูกสร้างรุกล้ำลำเหมืองสาธารณะทำให้น้ำจากน้ำตากแม่น้ำทางด้านหนึ่งของลำเหมือง
ไม่ไหลผ่านไปสู่ช่วงบ้านด้านทางใต้ของลำเหมือง เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดี
มอบหมายให้ตัวแทนมีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือถึงผู้ฟ้องคดีให้ผู้ฟ้องคดีแสดงเอกสารการได้รับ
อนุญาตก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดีจึงมอบหมายให้ตัวแทนไปดำเนินการขอหลักฐานการอนุญาตก่อสร้าง
และเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือขี้แจงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจสอบข้อเท็จจริง
กรณีการใช้น้ำจากลำเหมืองสาธารณะ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖
เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีรับภารกิจก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. จนกว่าจะได้ใบอนุญาตจาก
เจ้าพนักงานท้องถิ่น และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอ
ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑ ต่อเจ้าพนักงาน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้อง
ไม่ชอบด้วยกฎหมายและกระหบสิทธิของผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ให้ยกอุทธรณ์
ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับภารกิจก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี
ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
ผิดพลาดคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดี
เป็นเจ้าของที่ดินโดยมีลำเหมืองผ่านเข้ามาในที่ดิน การก่อสร้างก่อสร้างรั้วและวางท่ออด นั้น
ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยผู้ดูแลที่ดินขณะนั้นได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
และขออนุญาตก่อสร้างก่อสร้างรั้วและวางท่ออด ซึ่งขณะขออนุญาตเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๙
ท้องถิ่นยังมีฐานะเป็นสุขาภิบาลตำบลแมรีม ในการขออนุญาตก่อสร้างนั้นจะมีขั้นตอนต่าง ๆ
ได้แก่ การทำคำขออนุญาตก่อสร้าง ก่อนก่อสร้างต้องได้รับการตรวจสอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าสามารถก่อสร้างได้ จะทำเรื่องเสนอประชานกรรมการสุขาภิบาล
ตำบลแมรีมเพื่อนุมัติการก่อสร้าง และขณะก่อสร้างจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ควบคุม
การก่อสร้าง จากข้อเท็จจริงในขณะก่อสร้างมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตทั้งบุคคลและ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งขณะก่อสร้างผู้ดูแลได้แจ้งว่ามีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาตรวจสอบดูแล
จำนวน ๓ คน ทั้งยังได้อธิบายแนะนำเรื่องการก่อสร้างและกำหนดขนาดท่ออดเพื่อให้น้ำ
ในลำเหมืองผ่านได้โดยสะดวก ภายหลังจากก่อสร้างท่ออดแล้วน้ำในลำเหมืองก็ไหลได้ปกติ และ
ผู้ฟ้องคดีได้จ่ายเงินค่าใช้น้ำลำเหมืองให้แก่ “แก่เหมือง” ตลอดมา (แก่เหมือง คือ ชาวบ้าน

/ในพื้นที่...

ในพื้นที่ที่มีอาวุโส มีหน้าที่ดูแลสำหรับเมืองนี้ให้น้ำให้หล่อผ่านได้สะอาดๆ ค่อยๆ แลดูดลอกลำเหมือง มิให้ตื้นเขินทุกปี และมีหน้าที่ตรวจสอบมิให้ผู้ใดกระทำการบุกรุกลำเหมือง กับเก็บเงินค่าใช้น้ำ ลำเหมืองจากชาวบ้านที่ลำเหมืองเหล่านี้ (ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับการก่อสร้างรั้วและวางท่อจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ให้รับการก่อสร้างรั้วและวางท่อ จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
๒. เพิกถอนคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑

๓. เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

๔. ให้รับการรื้อถอนท่อลอดและรื้อกำแพง และคำสั่งให้รับคำขออนุญาตก่อสร้างไว้จนกว่าจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาคดีถึงที่สุด

ผู้ฟ้องคดีมีคำขอเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยขอให้ศาลมีคำสั่ง หุ้เลการบังคับตามคำสั่งให้รื้อถอนท่อลอด และรื้อกำแพงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไว้เป็นการชั่วคราว ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำขอดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือเทศบาลตำบลแม่ริม ที่ ชม ๖๑๕๐๓/๔๙๙ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึงนายอ่ำเกอแมริม ขอความอนุเคราะห์ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการรังวัดสอบแนวเขตลำเหมืองสาธารณประโยชน์ชนบบริเวณ ด้านทิศใต้ของร้านกาแฟวี ติตาแกลลอรี่ หมู่ที่ ๑ ตำบลลรมิใต้ อ่ำเกอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมานี้ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแม่ริมมีหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแม่ริม ที่ ชม ๐๐๒๐.๐๑/๓๕๗๓ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งผลการรังวัดสอบเขต ลำเหมืองสาธารณประโยชน์ พร้อมแผนที่ (ร.ว.๙) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือสำนักงานเทศบาล ตำบลแม่ริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๑๐๒๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างทับลำเหมืองสาธารณประโยชน์ออกไปและทำให้ลำเหมืองสาธารณประโยชน์กลับคืนสู่สภาพเดิมภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ ชี้แจงการก่อสร้าง โดยอ้างว่าประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณลำเหมืองด้านต้นน้ำ เหนือขึ้นไปได้กักและใช้น้ำจากลำเหมืองเพื่อการเกษตรเป็นจำนวนมาก จนเป็นสาเหตุให้มีน้ำในลำเหมืองไหลลงมาทางด้านปลายน้ำ การก่อสร้างท่อลอดให้น้ำในลำเหมืองไหลผ่านบริเวณ

/ถนนทางเข้า...

ถนนทางเข้าบ้านพักและก่อสร้างบ้านพักของผู้ฟ้องคดีได้ยื่นขออนุญาตพร้อมกัน ได้รับการตรวจและอนุญาตจากทางราชการอำเภอแม่ริมตั้งแต่ประมาณ ๒๐ ปีมาแล้ว การก่อสร้างบริเวณลำเหมืองจึงมิได้เป็นเหตุปิดกั้นทางให้เหลือน้ำในลำเหมือง เหตุที่ประชาชนด้านท้ายน้ำไม่ได้ใช้ประโยชน์จากน้ำลำเหมืองเนื่องจากลำเหมืองบริเวณนี้ไม่เคยมีน้ำตามธรรมชาติจากต้นน้ำไหลลงมาหลายปีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลแม่ริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๑๗๖ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า กรณีลำเหมืองสาธารณะประจำน้ำที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือเกิดจากการใช้ของประชาชนหรือแม้ในลำเหมืองนั้นจะไม่มีน้ำไหลผ่าน เป็นระยะเวลานานเท่าใดก็ตาม หากยังไม่ได้มีการถอนสภาพการเป็นเหมืองสาธารณะประจำน้ำย่อมถือว่าเป็นสาธารณะบัดซึ่งแผ่นดินไม่สามารถให้ผู้ได้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างได ๆ รุกล้ำได การที่ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างท่ออดและทำถนนทับบนลำเหมืองสาธารณะ รวมทั้งก่อสร้างกำแพงบนลำเหมืองดังกล่าว จึงเป็นการรุกล้ำลำเหมืองสาธารณะประจำน้ำใช้ร่วมกัน การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้วนั้น ขอให้ผู้ฟ้องคดีแสดงเอกสารมาให้เทศบาลตำบลแม่ริมทราบ หากไม่สามารถแสดงหลักฐานตามที่อ้างได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือฉบับนี้ เทศบาลตำบลแม่ริมมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงการปลูกสร้างครั้งที่ ๒ ว่าเนื่องจากการก่อสร้างดังกล่าวได้ดำเนินมากกว่า ๒๐ ปี เอกสารการขออนุญาตดังกล่าวได้แยกเก็บไว้ได้รักษาไว้ในที่เดียวกับเอกสารสำคัญอื่น ๆ ทะเบียนบ้านสมุดคู่มีประจำถ้อยนต์ โฉนดที่ดินหรือใบหุ้น ผู้ฟ้องคดีได้พยายามตรวจสอบคันหลักฐานแล้ว ไม่พบหลักฐานดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วจะรับจัดส่ง และเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารราชการทางอำเภอแม่ริมน่าจะมีการเก็บรักษาเอกสารต้นเรื่องการขออนุญาตก่อสร้างไว้ จึงขอให้เทศบาลตำบลแม่ริมซึ่งเป็นส่วนราชการในพื้นที่ประสานขอหลักฐานการขออนุญาตไปยังที่ว่าการอำเภอแม่ริมด้วย อีกทางหนึ่ง ส่วนสาเหตุที่ไม่มีน้ำไหลผ่านไปทางด้านล่างของลำเหมืองนั้น มีสาเหตุตามที่ได้ชี้แจงแล้ว และขอให้เทศบาลตำบลแม่ริมตรวจสอบความเดือดร้อน กรณีไม่ได้ใช้ประโยชน์น้ำจากลำเหมือง และแจ้งผลการตรวจสอบความจริงให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนทราบ เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลแม่ริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๒๘๗ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งไปยังผู้ฟ้องคดีว่า จากการตรวจสอบสถานที่ก่อสร้างในเบื้องต้น การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำลำเหมืองสาธารณะดังกล่าวไม่น่าจะสามารถถอนอนุญาตได ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีต้องแสดงหลักฐานให้เทศบาลทราบว่าได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างหนีอหูรุกล้ำลำเหมืองสาธารณะ หากไม่สามารถแสดงหลักฐานดังกล่าวได เทศบาลก็ไม่สามารถพิจารณาว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างหนีอหูรุกล้ำเหมืองสาธารณะ และการที่ลำเหมืองสาธารณะ

/จะมีน้ำไหล...

จะมีน้ำให้ผ่านหรือไม่ ก็ไม่อาจทำให้สำเร็จเมื่อสาธารณะสิ่งสถาปัตยกรรมที่มีความเป็น
สำเร็จเมื่อสาธารณะอยู่ ผู้พ้องคิดึงไม่มีสิทธิในการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ เนื่องหรือรุกล้ำสำเร็จเมื่อ
สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ หากผู้พ้องคิดไม่สามารถแสดงหลักฐานการอนุญาต
ให้ใช้สำเร็จเมื่อสาธารณะได้ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้พ้องคิดได้รับหนังสือฉบับนี้ ก็ให้ผู้พ้องคิด
ดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำสำเร็จเมื่อสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตภายในระยะเวลาดังกล่าว
หากเพิกเฉยเทศบาลตำบลแม่ริมมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคิดที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ (แบบ ค.๓)
ให้ระงับการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และห่ออด ค.ส.ล. ตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙
ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ (แบบ ค.๔) ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑
ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ณ บ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลริมใต้
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการกระทำผิด หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๕
พฤษภาคม ๒๕๕๙ ผู้พ้องคิดได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคิดที่ ๒ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคิดที่ ๒
มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ยกอุทธรณ์ของผู้พ้องคิด
กรณีดังกล่าวของคกรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจให้บุคคลใดใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณะบดี
ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ทั้งนี้
ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๒๒ และระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณะบดี
ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ และต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่น ๆ ด้วย เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๗
มาตรา ๒๑ เป็นต้น และในทางปฏิบัติที่ผ่านมาจังหวัดเชียงใหม่มีมีนโยบายในการอนุญาตให้ผู้ได้
ใช้ประโยชน์จากที่สาธารณะ เว้นแต่มีเหตุอันสมควร หรือหากมีการเห็นชอบจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดเชียงใหม่ก็ยังคงต้องมาขออนุญาตก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๗ ด้วย
ซึ่งผู้ถูกฟ้องคิดที่ ๑ เป็นประธานสุขาภิบาลตำบลแม่ริม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อเนื่อง
เรื่อยมาจนยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแม่ริมในปัจจุบัน ก็ยังคงดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี
ตำบลแม่ริมก็ยังไม่ทราบว่ามีการขออนุญาตในเรื่องดังกล่าว ที่ผู้พ้องคิดกล่าวอ้างว่า ผู้พ้องคิดทำ
ถนนลาดยางบนท่ออดเพื่อออกสู่ทางสาธารณะนั้น ในที่ดินของผู้พ้องคิดมีทางออกสู่
ทางสาธารณะอีกทางหนึ่งอยู่แล้ว แม้จะอ้อมแต่ก็สามารถออกสู่ทางสาธารณะได้โดยไม่จำเป็นต้อง
ทำทางดังกล่าว อีกทั้ง บนแนวท่ออดผู้พ้องคิดยังทำเป็นสนามหญ้าตั้งศาลพระภูมิ และก่อสร้าง
รั้วปิดกั้นไว้ผู้ใดหรือแม้แต่เจ้าหน้าที่เข้าไปใช้สอยลำเหมือนสาธารณะดังกล่าวได้ ส่วนท่ออดที่
ผู้พ้องคิดว่างไว้ในสำเร็จเมื่อสาธารณะประโยชน์นั้น มีความกว้างโดยประมาณ ๘๐ เซนติเมตร
และยังมีทางน้ำแยกจากท่ออดดังกล่าว ซึ่งผู้พ้องคิดได้ผ่านน้ำจากท่ออดดังกล่าวเข้าที่ดินของ

/ຜູ້ພ່ອງຄົດ...

ผู้ฟ้องคดีเอง จนผู้ที่อยู่ปลายน้ำหน้าไม่ได้รับน้ำอย่างเพียงพอ ชาวบ้านจะเข้าไปตรวจสอบว่ามีการอุดตัน หรือไม่ ก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้วขนาดใหญ่บนลำเหมืองปิดกันเอาไว้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นและได้ออกคำสั่งดังกล่าวถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว

การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินโดยมิชอบทางมาในที่ดินนั้น ผู้ฟ้องคดีเดิมเป็นเจ้าของที่ดินแปลงด้านในที่มิชอบอยู่ด้านหน้าก่อนถึงถนนสาธารณะ ต่อมา จึงซื้อที่ดินแปลงที่ติดกับถนนสาธารณะด้านนอกสุดในภายหลัง จึงทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดี มีชอบทางมาในภายหลังทำให้มีชอบอยู่คั่นกลางระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดี ซึ่งที่ดินเพิ่มเติมในภายหลังทำให้มีชอบอยู่คั่นกลางระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดี ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยผู้ดูแลที่ดินขณะนั้นแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและขออนุญาตก่อสร้างท่ออดและรั้วตั้งแต่เป็นสุขาภิบาล นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ทราบ เพราะผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำหลักฐานของทางราชการที่ออกให้ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง มายืนยันได้ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า การทำท่ออดในชอบทางมาที่ผู้ฟ้องคดีเกี่ยวข้องทั้งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ฝ่ายโยธาท้องถิ่น ผู้รับเหมา ก่อสร้าง ชาวบ้านที่อยู่ใกล้บริเวณใกล้เคียง และผู้ดูแลชอบทางหรือ แก่เหมือง หากผู้ฟ้องคดีก่อสร้างท่ออดหรือรั้วโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ ทำให้น้ำในชอบทางมาไม่สะอาด ชาวบ้านหรือแก่เหมืองจะต้องร้องเรียนต่อเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นเพื่อทำการรื้อถอนตั้งแต่ระยะเวลาที่สร้างเสร็จ แต่จากข้อเท็จจริงตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ที่ผ่านมา การก่อสร้างท่ออดและรั้วกำแพงนี้ไม่เคยทำให้ชาวบ้านที่อยู่ทางใต้ชอบทางได้รับ ความเดือดร้อน หรือมีชาวบ้าน หรือแก่เหมืองร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแต่อย่างใด จากข้อเท็จจริงย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแล้ว นั้น เป็นเพียงข้ออ้างแต่ฝ่ายเดียวของผู้ฟ้องคดี อีกทั้ง ในการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เช่น รั้ว กำแพง ท่อระบายน้ำ เป็นต้น ที่จะก่อสร้างในที่สาธารณะโดยขั้นตอนและรับรองโดยเมืองใช้ร่วมกันนั้น จะต้อง ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ให้ใช้ชอบทางมาในชอบทาง สำหรับประชาชน ใช้ร่วมกันนั้นเสียก่อน ซึ่งหากไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แล้วสุขาภิบาล必定 แมริมยอมต้องไม่อนุญาตให้ก่อสร้างบนชอบทางมาในชอบทาง ซึ่งในประเด็นนี้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้อ้างว่า ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดมาก่อน จึงเชื่อว่าไม่ได้รับอนุญาตจากสุขาภิบาล必定 แมริมตามที่อ้างแต่อย่างใด และแก่เหมือง คือ ผู้อาวุโสที่ชาวบ้านในหมู่บ้านนั้นให้ความนับถือ โดยเลือกกันเอง ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับมอบอำนาจจากรัฐให้มีหน้าที่ในการดูแลรักษา ชอบทางมาในชอบทาง แม้การก่อสร้างจะไม่เกิดขวางทางให้หล่องน้ำก็ไม่ทำให้การก่อสร้าง สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นการก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายแต่อย่างใด การปฏิบัติ

/หน้าที่ของ...

หน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นไปโดยยุติธรรม ปราศจากอคติใด ๆ เมื่อมีชาวบ้านร้องเรียนเรื่องการบุกรุกที่ดินลำлемเมืองสารภณะ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่สำรวจและแจ้งให้นายอำเภอแม่ริมทราบเพื่อประสานเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแม่ริม เพื่อรังวัดสอบเขตเหมือนดังกล่าว รายละเอียดตาม (ร.ว.๙) ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ไม่เคยอนุญาตให้ก่อสร้างรั้วและห่อลอดดังกล่าว และเมื่อสอบถามข้อมูลจากหลาย ๆ ฝ่ายแล้วพบว่าข้อมูลตรงกัน จึงได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กรณีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ไม่มีเหตุผลใดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้วและห่อลอดดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ซึ่งดูจากเอกสารการแจ้งให้รือถอนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมเดิงเห็นได้ว่าเมื่อผู้ฟ้องคดีไปยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างยื่นมเป็นใบไม้ได้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะอนุญาตให้ก่อสร้างได้อย่างแน่นอน จึงไม่ถูกต้อง และผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การท่านองเดียวกันกับคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิ่มเติมว่า ตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนาرمณ์เพื่อประโยชน์สาธารณะและป้องกันความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ และเป็นบทบัญญัติที่กำหนดขั้นตอนการออกคำสั่งตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจพบอาคารที่ก่อสร้างโดยผ่านพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามขั้นตอนในมาตรา ๔๐ โดยมีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการก่อสร้างอาคาร ห้ามใช้อาคาร และให้ดำเนินการแก้ไขและยื่นคำขอรับใบอนุญาต หรือให้ดำเนินการรื้อถอนแล้วแต่กรณี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องออกคำสั่งให้ระงับการก่อสร้างอาคารไม่ว่าจะอยู่ในขั้นตอนการก่อสร้างหรือก่อสร้างแล้วเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการห้ามให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในส่วนอื่น ๆ หรือหลังอื่น ๆ ต่อไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมูลพิพาท หรือผู้อยู่อาศัยในอาคาร ข้างเคียงได้ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารนั้น เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้ฟ้องคดีไม่ได้กำลังทำการก่อสร้างอาคาร และอาคารพิพาทก็ไม่ได้อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างจึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้ หากผู้ได้รับใบอนุญาตทำใบอนุญาตสูญหาย ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตเดิมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหาย ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

/แต่จาก...

แต่จากข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าอาคารพิพาทเคยได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ใบอนุญาตสูญหาย และผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ดังกล่าวแต่อย่างใด และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจพบอาคารที่ก่อสร้างโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณีต่อไป โดยกรณีของอาคารพิพาทนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔๑ เนื่องจากอาคารพิพาทไม่ได้รับอนุญาตก่อสร้างจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำใบอนุญาตก่อสร้างที่กล่าวอ้างว่าเคยได้รับจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มาแสดงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายในกำหนดระยะเวลาได้ ประกอบกับไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำขอรับใบอนุญาตเดิมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อาคารพิพาทยังคงเป็นอาคารที่ก่อสร้างโดยไม่มีใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจในการออกคำสั่งตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามกฎหมายต่อไป การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะอาคารพิพาทเคยได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ขอกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ระงับการก่อสร้างอาคารและคำสั่งให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการวางแผนท่อในลำหม่องของผู้ฟ้องคดีทำให้น้ำไม่เหล แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งทั้งสองดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้วและห่อตลอดโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเป็นกรณีการก่อสร้างรุกร้าวสำหรับสาธารณประโยชน์ นอกจากนี้ ตามคำฟ้องผู้ฟ้องคดีไม่ได้ชี้แจงหรือแสดงเหตุผลว่า คำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอย่างไร เพียงแต่กล่าวอ้างขึ้นโดยฯ โดยไม่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ใช้อ้างอิงหรือเป็นเหตุผลประกอบในการขอให้ศาลมีเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจเข้าใจและโต้แย้งได้คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่เกี่ยวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่มีการกระทำที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีพร้อมกับข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๒๒ คดีจึงไม่มีเหตุที่ผู้ฟ้องคดีจะขอให้ศาลมีเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คำสั่งที่ ๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ ให้รับการก่อสร้างอาคาร ตามมาตรา ๔๐ (๑) (แบบ ค.๓) และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔๑ (แบบ ค.๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เนื่องจากก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว และคำวินิจฉัย

/อุทธรณ์ที่...

อุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๘ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ จึงชอบด้วยกฎหมายเข่นกัน

ศาลปกครองขึ้นต้นวินิจฉัยว่า ลักษณะที่ดินแปลงที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีสำเนียงให้หล่อร่องโคนดที่ดินเลขที่ ๑๔๑๘๘ ตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้กรรมสิทธิ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๔๘๔ ตารางวา ซึ่งที่ดินทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ระบุติดกับลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประชาชนประเทศจีน (ลำหมื่นพิพาก) เป็นลำหมื่นที่มีต้นน้ำไหลมาจากน้ำตกแม่สา ประกอบกับผลการรังวัดสอบเขตลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีนของสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแม่ริม ระบุแนวเขตลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีน ตามรายงานแผนที่แนบท้ายหนังสือแจ้งผลการรังวัดที่แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ ลำหมื่นพิพากที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นลำหมื่นที่มีน้ำไหลผ่านที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีน ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวจริงแต่เป็นที่ดินซึ่งอยู่ติดลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีน ดังกล่าว ถัดจากลำหมื่นพิพากเชื่อตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าเป็นที่ดินอีกแปลงหนึ่งซึ่งอยู่ติดถนนสาธารณรัฐสายแม่ริม – สะเมิง ที่ผู้ฟ้องคดีซื้อเอาไว้เพื่อทำเป็นทางออกสู่ทางสาธารณรัฐสายแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) ลำหมื่นพิพากจึงอยู่กันระหว่างที่ดินแปลงโคนดที่ดินเลขที่ ๑๔๑๘๘ (สายเก่า) ของผู้ฟ้องคดีกับที่ดินอีกแปลงหนึ่งที่ผู้ฟ้องคดีซื้อเพื่อใช้เป็นทางออกสู่ถนนสาธารณรัฐสายแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) ผู้ฟ้องคดีจึงก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออดขนาดใหญ่แล้วทำการลัดทางลงบนท่ออดเพื่อจะได้สะดวกในการเข้าออกสู่ทางสาธารณรัฐสายแม่ริม – สะเมิง ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าลำหมื่นพิพากเป็นลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีน มีต้นน้ำมาจากการน้ำตกแม่สา ส่วนประเด็นการก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออด ผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจขออนุญาตให้ใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณรัฐบัตร์ของแผ่นดิน เพื่อก่อสร้างอาคาร (รั้วกำแพงและท่ออด) ลงในที่ดินสาธารณรัฐบัตร์ของแผ่นดิน (ลำหมื่นพิพาก) และได้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร (รั้วกำแพงและท่ออด) จากเจ้าหน้าที่ดินถาวร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ นั้น ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออดในลำหมื่นของสาธารณรัฐประชาชนประเทศจีน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีจะต้องขออนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เสียก่อน และจะต้องขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เนื่องจากการก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออดเป็นการก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ดินถาวร ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณรัฐบัตร์ของแผ่นดิน (ลำหมื่น) ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ กรณีจึงเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้วกำแพงและวางท่ออดขนาดใหญ่ในลำหมื่น ซึ่งเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณรัฐบัตร์ของแผ่นดิน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ กรณีจึงเป็นการบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณรัฐบัตร์ของแผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือสำนักงาน

/เทศบาลตำบล...

เทศบาลตำบลแม่ริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๑๐๒๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เจ้งให้ผู้ฟ้องคดี รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวออกไปและทำให้ลำเหมืองสาธารณูปโภคกลับคืนสู่สภาพเดิม ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันได้รับหนังสือดังกล่าว กรณีดังกล่าวจะต้องพิจารณาว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวหรือไม่ หากมีการบุกรุกที่ดิน อันเป็นสาธารณูปโภคตามที่ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าว ตามหนังสือสำเนาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำเนาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ที่บุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคตามที่ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากคดีนี้ผู้ฟ้องคดีมิได้ฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนหนังสือของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำเนาของ เทศบาลตำบลแม่ริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๑๐๒๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกหนังสือดังกล่าวหรือไม่ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นที่ยุติเพียงว่า ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออดขนาดใหญ่ขวางลำเหมืองสาธารณูปโภคที่ดิน ประกอบกับคำสั่ง กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่ ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้วกำแพงและท่ออดลงในลำเหมืองสาธารณูปโภคดังกล่าว การก่อสร้างอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ และจะต้องมีเอกสารหลักฐานเป็นหนังสือแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ก่อสร้าง อาคารโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ แล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดี ไม่มีเอกสารหลักฐานมาแสดงว่าได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแสดง ต่อศาล และเทศบาลตำบลแม่ริมก็ได้ตรวจสอบแล้วไม่พบเอกสารการขออนุญาตก่อสร้างรั้วกำแพง และท่ออดดังกล่าว ประกอบกับการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค ของแผ่นดิน จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ตามมาตรา ๙ แห่งประมวล กฎหมายที่ดินประกอบกับคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ก่อน จึงจะดำเนินการขออนุญาตก่อสร้าง อาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ ได้ ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างว่า เอกสารหลักฐาน ที่ได้รับอนุญาตได้สูญหายไป ผู้ฟ้องคดีได้ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของอำเภอแม่ริมและ ท้องถิ่นอำเภอแม่ริม เพื่อขอตรวจสอบเอกสารหลักฐานการได้รับอนุญาต ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่า เมื่อมีการโยกย้ายที่ทำการแห่งใหม่ ไม่ทราบว่าเอกสารหลักฐานดังกล่าวเก็บไว้ที่ใด และ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยืนยันว่าไม่เคยอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างอาคารลงในลำเหมืองสาธารณูปโภค จึงไม่จำต้องตรวจสอบหลักฐานการขออนุญาตก่อสร้างและใช้ลำเหมืองซึ่งเก็บรักษาไว้ที่ สุขาภิบาลแม่ริมตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยืนยันว่าไม่มีเอกสารที่ ผู้ฟ้องคดีขอตรวจสอบ เมื่อไม่มีเอกสารหลักฐานการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร (รั้วและท่ออด) ลงในที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคดังกล่าวแล้ว เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตามประมวล

/กฎหมายที่ดิน...

กฎหมายที่ดินซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น (พ.ศ. ๒๕๓๔) และไม่มีพยานหลักฐานซึ่งเป็นเอกสารที่แสดงว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร (รื้อและท่ออด) จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารมาแสดงต่อศาล การที่ผู้ฟ้องคดีขอนำพยานบุคคลเพียงอย่างเดียว เข้านำเสนอว่าการก่อสร้างอาคารได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่พยานหลักฐานที่เป็นเอกสารการได้รับอนุญาตได้สูญหายไปนั้น เมื่อไม่มีพยานหลักฐานซึ่งเป็นพยานเอกสารมายืนยันประกอบพยานบุคคล ศาลจึงไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีนำพยานบุคคลเข้านำเสนอ สืบกรณีดังกล่าว เนื่องจากไม่อาจรับฟังพยานบุคคลเพียงอย่างเดียวเพื่อใช้ในการพิจารณาคดีนี้ได้ เมื่อไม่ปรากฏพยานหลักฐานซึ่งเป็นเอกสารของอนุญาตก่อสร้างอาคารดังกล่าว จึงเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีได้ ก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออดขนาดใหญ่ลงในลำเหมืองสาธารณณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น (พ.ศ. ๒๕๓๔) และผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออดขนาดใหญ่บนลำเหมืองหรือลงไปในลำเหมือง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่อ้างว่า หากผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออด โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะต้องถูกชาวบ้านหรือประชาชนร้องเรียน เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลา ๒๐ ปี แล้ว หากไม่ได้ รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในขณะก่อสร้างจะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และจะต้อง ถูกประชาชนรวมทั้งผู้ดูแลเหมือง (แก่เหมือง) ไปแจ้งความร้องทุกข์แล้วนั้น เห็นว่า เมื่อไม่มี พยานเอกสารมาแสดงเพื่อให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินและไม่มีเอกสารหลักฐานการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารมาแสดงต่อศาล การที่ ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้มีการก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออดมาแล้ว ๒๐ ปี ยังไม่ถูกดำเนินคดี ตามกฎหมายและไม่มีประชาชนหรือผู้ดูแลเหมือง (แก่เหมือง) แจ้งความร้องทุกข์หรือได้มี การจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่แก่เหมืองตลอดมา ก็ไม่อาจแสดงได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ใช่ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับ การก่อสร้างอาคาร (รื้อและท่ออด) ถึงแม้ว่ารื้อหรือท่ออดจะดำเนินการก่อสร้างเรียบร้อยแล้วก็ตาม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคาร ถึงแม้การออกคำสั่งดังกล่าว จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริง กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออดนานหลายปีแล้วก็ตาม การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งให้ระงับการก่อสร้างอาคาร (รื้อและท่อ) เป็นการออกคำสั่ง เพื่อที่จะมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดียืนคำขอใบอนุญาตก่อสร้างรื้อกำแพงและท่ออด ซึ่งเป็น การให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป ดังนั้น

/การออกคำสั่ง...

การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารเป็นเพียงแบบพิริ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ถึงแม้จะออกคำสั่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงก็ไม่ทำให้ การออกคำสั่งดังกล่าวต้องเสียไปแต่อย่างใด ส่วนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคารตามคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นการให้ โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อที่จะได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมอาคาร ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๐ (๑) และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการ ก่อสร้างอาคาร (รัว ค.ส.ล. และห่อลอด ค.ส.ล.) จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และมีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาต ก่อสร้างอาคารดังกล่าว จึงเป็นการออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำนิจฉัยก่ออุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยอาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกัน จึงเป็นการออก คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน และพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ประเด็นสำคัญในคดีที่พิพากษานี้จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่น ขออนุญาตก่อสร้างรื้วและห่อลอดในลำเหมืองสารารณหรือไม่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือชี้แจง การปลูกสร้าง ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงเรื่องการขออนุญาตก่อสร้างรื้วและห่อลอด ผู้ฟ้องคดีมีอ้อมานาจให้ พลโท ศานิต สร้างสมวงศ์ ไปติดต่อเทศบาลตำบลแม่ริมเพื่อขอเอกสาร ใบอนุญาตก่อสร้าง และได้ชี้แจงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นครั้งที่สอง โดยแจ้งว่าเอกสาร การขออนุญาตสูญหาย และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเป็นหน่วยงานราชการเป็นผู้ช่วยติดต่อ ขอใบอนุญาตจะได้รับความสะดวกเร็ว หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ติดต่อไปยังเทศบาลตำบลแม่ริม และท้องถิ่นอำเภอเพื่อขอใบอนุญาตก่อสร้าง ก็ได้รับแจ้งว่าเจ้าหน้าที่มีการโยกย้าย เอกสาร หลักฐานที่ต้องการไม่ทราบว่าเก็บที่ใด ไม่สามารถตรวจสอบได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีการติดต่อไปยัง บุคคลที่ดูแลการก่อสร้างในขณะนั้น ได้แก่ นายวิทยา สงวนศิลป์ (เจ้าหน้าที่โยธาของสุขาภิบาล แม่ริม (เดิม)) ปัจจุบันเป็นพนักงาน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหวัดเชียงใหม่ และ ดร. อุบล ยะไวทย์ณิชชัย ปัจจุบันเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว โดยบุคคลทั้งสอง มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการขออนุญาตและให้ข้อมูลว่า การขออนุญาตก่อสร้างจะมีขั้นตอน ในการพิจารณาโดยนายอำเภอแม่ริมและคณะกรรมการ ซึ่งแต่ตั้งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นผู้อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีหรือประชาชนที่ต้องการใช้ที่ดินสารานุรักษ์ของรัฐ ซึ่งผู้ฟ้องคดี ได้อ้างพยานบุคคลดังกล่าวต่อศาลแล้ว แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้นำสืบพยานดังกล่าว ผู้ฟ้องคดี ขออภัยยืนว่า การก่อสร้างรื้วและห่อลอดได้รับอนุญาตจากหน่วยงานท้องถิ่นแล้ว แต่ใบอนุญาตสูญหาย และผู้ฟ้องคดีได้ติดต่อไปยังเทศบาลตำบลแม่ริมเพื่อขอใบอนุญาตก่อสร้างฉบับใหม่ แต่ได้รับแจ้ง

/ว่าเอกสาร...

ว่าเอกสารของทางราชการสัญญาเช่นเดียวกัน กรณีจึงยังพิสูจน์ได้ไม่ชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างรั้วและท่อลอดหรือไม่ จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาและพิสูจน์ให้แน่ชัดว่า ผู้ฟ้องคดีมีการขออนุญาตก่อสร้างรั้วและท่อลอดหรือไม่ ก่อนที่จะพิจารณาว่าคำสั่งที่พิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นยุติว่าก่อนที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะมีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคาร (รั้ว ค.ส.ล. และท่อลอด ค.ส.ล.) ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรั้วและท่อลอดเสร็จแล้วมากกว่า ๒๐ ปี และในขณะนี้ไม่มีการก่อสร้างใด ซึ่งตามแบบที่มีมาตรา ๔๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสามารถใช้อำนาจในการระงับการก่อสร้างได้เป็นกรณีความนุ่งหมายใช้บังคับแก่กรณีที่การก่อสร้างดำเนินการฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ เพื่อมิให้มีการปฏิบัติฝ่าฝืนต่อไป จึงให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ระงับหรือยุติการกระทำที่ฝ่าฝืนได้แต่กรณีของผู้ฟ้องคดีได้มีการก่อสร้างรั้วและท่อลอดเสร็จมาเป็นเวลานานแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถพิจารณาและใช้ข้อกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามรูปแบบของกฎหมาย ทั้งนี้ ตามแนวคำพิพากษากฎาที ๔๖๘/๒๕๓๑ คำสั่งดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ขอบด้วยกฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น เป็นพิพากษาให้เป็นไปตามคำขอท้ายฟ้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างพยานบุคคลรายนายวิทยา สงวนศิลป์ และ ดร. อุบล ยะໄວทัยณะวิชัย ว่าเป็นผู้ดูแลการก่อสร้างขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำเนินการ ก่อสร้างนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ทราบและไม่รับรอง และไม่ทราบว่าเป็นการดูแลอย่างไร ในฐานะได้โดยเมื่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ มีผลบังคับใช้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในช่วงนั้น คือ ประธานสุขาภิบาล เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่อนุญาตก่อสร้างอาคาร (รั้วและท่อลอด) และหากอาคารนั้นจะสร้างบนที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันในการ ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องมีหลักฐานการได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและ ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและประมวลกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๕๕๗ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้ก่อสร้าง รั้วและท่อลอดประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๘ การขออนุญาตก่อสร้างรั้วและท่อลอดดังกล่าวต้องได้รับ ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน แล้วจึงขอ ก่อสร้างอาคารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น อีกครั้งหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีก่อเรื่องในคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยผู้ดูแลที่ดินขณะนั้นไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและขออนุญาตก่อสร้างท่อลอดและรั้ว ซึ่งขณะขออนุญาตเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ท้องถิ่นยังมีฐานะเป็นสุขาภิบาลตำบลแมริม

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า มูลเหตุในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจพบราก្យมิที่สร้างร้าวและห่ออดในลำเหมืองสาธารณประโยชน์โดยชั่น บริเวณหน้าบ้านของผู้ฟ้องคดี และไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ทำการก่อสร้างดังกล่าว ซึ่งในการออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างร้าวและห่ออด และคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างแม้จะไม่มีการร้องเรียนจากประชาชน และไม่ว่าสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้น้ำในลำเหมืองสาธารณประโยชน์ไม่ไหลลงไปสู่ประชาชนด้านล่างจะเกิดจากการที่ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างร้าวและห่ออดดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นมีอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๖ ในการออกคำสั่งดังกล่าว ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าประเด็นสำคัญในคดีนี้จะต้องพิสูจน์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ก่อสร้างร้าวและห่ออดในลำเหมืองสาธารณประโยชน์หรือไม่นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นด้วยกับผู้ฟ้องคดี แต่ในขั้นการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขั้นการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น และศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดีไม่มีเอกสารหลักฐานมาพิสูจน์ข้อกล่าวอ้างดังกล่าว เป็นแต่เพียงการกล่าวอ้างโดย ๆ ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างร้าวและห่ออด ดังกล่าวจริง ผู้ฟ้องคดีต้องมีหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากลำเหมืองสาธารณประโยชน์ ดังกล่าวจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอรับใบอนุญาตก่อสร้างจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่เคยแสดงหนังสือดังกล่าว ส่วนพยานบุคคลที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง คือ นายวิทยา สงวนศิลป์ และ ดร. อุบล ยะไวทย์และวิชัย นันน์ บุคคลดังกล่าวมิได้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลที่สาธารณประโยชน์ หน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของนายอำเภอ และนายอำเภอ ไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๑๗๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๕๕๗ อีกทั้ง การที่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ฟ้องคดีเคยได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างร้าวและห่ออดจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จริง ตามที่กล่าวอ้าง ก็ต่อเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากลำเหมืองสาธารณประโยชน์ จากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ และใบอนุญาตให้ก่อสร้างร้าวและห่ออดจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นมาแสดงเพื่อยืนยันสิทธิ พยานบุคคลที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าทราบขั้นตอนในการขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารและขออนุญาตใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของรัฐนั้น จึงเป็นพยานที่ไม่อาจเชื่อถือได้ ส่วนกรณีผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คำสั่งที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคาร เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากอาคารพิพาทก่อสร้างแล้วเสร็จมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๐ ปีแล้ว นั้น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะคุ้มครองประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญ การก่อสร้างต้องเติมอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือผิดไปจากแบบที่ได้รับอนุญาตเป็นความผิด

/ตามกฎหมาย...

ตามกฎหมายดังกล่าว แม้ว่าการต่อเติมจะล่วงเลยระยะเวลา ๒๐ ปีเชิงก์ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังคงมีอำนาจออกคำสั่งให้ดำเนินการกับอาคารที่ฝ่าฝืนกฎหมายได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรีบงับการก่อสร้างรื้อและท่อlodโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารจึงเป็นคำสั่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจกระทำได้ และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๕๑/๒๕๔๗) ส่วนคำพิพากษากฎีกานที่ ๔๙๖๘/๒๕๓๑ ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น เป็นคดีที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่มีอำนาจฟ้องคดี ในความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งให้รีบงับการก่อสร้างอาคารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้รับโทษทางอาญาในกรณีที่อาคารก่อสร้างแล้วเสร็จ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติว่าการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้จึงต่างจากข้อเท็จจริงในคดีนี้ ซึ่งเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขออภัยยันข้อเท็จจริงข้อกฎหมายและเอกสารตามที่ได้ยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นและขอถือเอาเป็นส่วนหนึ่งของคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ด้วย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ยื่นคำแฉลงเป็นหนังสือและไม่ได้แจ้งความประสังค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือแจ้งไม่ประสังค์จะยื่นคำแฉลงเป็นหนังสือและไม่ประสังค์ที่จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อศาล โดยศาลได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยว่าจะประกอบคำแฉลงกรณีเป็นหนังสือของตุลาการผู้แพลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้าน คำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๙๑๔๙ ตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้มาตามสัญญาซื้อขายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ด้านหน้าของที่ดินติดกับทางหลวงแผ่นดินสายแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) โดยมีลำเหมืองซึ่งมีต้นน้ำมาจากน้ำตกแม่สาไหลผ่านที่ดินของผู้ฟ้องคดี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรื้อและวางท่อlodขนาดใหญ่ขึ้นไปกับลำเหมือง แล้วทำถนนลาดยางบนท่อlod เพื่อทำเป็นทางเข้า – ออก สู่ถนนสายแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีการก่อสร้างอาคารรุกล้ำแนวน้ำแข็งของสาธารณะประโยชน์บริเวณด้านทิศใต้ของร้านกาแฟวารี ติตาแกลอรี่ หมู่ที่ ๑ ตำบลลริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แต่จากการตรวจสอบเบื้องต้นไม่พบหมุดหลักเขตที่ดินแปลงข้างเดียว จึงไม่ทราบแนวเขตที่แท้จริงของ

/ ลำเหมือง...

สำเนาหนังสือที่ได้จึงมีหนังสือ
สำนักงานเทศบาลแมริม ที่ ชม ๖๑๕๐๓/๔๙๙ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึงนายอำเภอแมริม
ขอความอนุเคราะห์ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการรังวัดสอบเขตแนวสำเนาหนังสือ
สำราณประโยชน์ สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแมริม ได้ให้ช่างรังวัดออกไปรังวัด
สอบเขตเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ และได้มีหนังสือ ที่ ชม ๐๐๒๐.๐๑/๓๕๗๓ ลงวันที่ ๗
พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งผลการรังวัดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ พร้อมสำเนา ร.ว.๙ หลังจากนั้น
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือสำนักงานเทศบาลตำบลแมริม ที่ ชม ๕๓๓๐๑/๑๐๒๕ ลงวันที่ ๒๑
ธันวาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรือถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำสำเนาหนังสือและทำให้
สำเนาหนังสือ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ ซึ่งจากการปลูกสร้าง และมีหนังสือ ลงวันที่ ๗
เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งจากการปลูกสร้างครั้งที่ ๒ ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า การก่อสร้างท่ออดและ
ทำถนนทับบนท่ออด การก่อสร้างกำแพงเหนือสำเนาหนังสือและการก่อสร้างบ้านพักของผู้ฟ้องคดีได้ยื่น
ขออนุญาตพร้อมกัน และได้รับการตรวจสอบและอนุญาตจากทางราชการอำเภอแมริม แต่ยังค้นหา
หลักฐานดังกล่าวไม่พบเนื่องจากการก่อสร้างได้ดำเนินมานานกว่า ๒๐ ปีมาแล้ว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
ได้มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล.
ขนาด ๒.๓๐ x ๖ เมตร จำนวน ๑ จุด และท่ออด ค.ส.ล. ขนาด ๑ เมตร จำนวน ๑๐ ท่อน
บนบ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลคริมได้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จนกว่าจะได้ใบอนุญาตจาก
เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป และมีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖
เมษายน ๒๕๕๙ เช่นเดียวกัน แจ้งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑
(ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่อ ค.ส.ล.) ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง
ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ และ
คำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีหนังสือ
ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
พิจารณาแล้วเห็นว่า รั้วและท่ออดผู้ฟ้องคดีก่อสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้
ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารและให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารดังกล่าวได้
การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙
ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารและให้ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง
อาคารให้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเป็นการออกคำสั่งโดยชอบแล้ว จึงมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๙
ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และมีหนังสือสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ชม ๐๐๒๒.๓/๑๗๙๗ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แจ้งคำวินิจฉัย

/อุทธรณ์ให้...

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอثرณ์ของผู้พ้องคดีรวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. ที่พิพาท จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (รั้ว ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล.) ตามแบบ ข.๑ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ การออกแบบสิ่งที่พิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สืบเนื่องจากมีการร้องเรียนว่า มีการก่อสร้างอาคารรุกล้ำแนวเขตคำเมืองสาธารณูปโภคบริเวณด้านทิศใต้ของร้านกาแฟวี ติตาเกลโลรี่ หมู่ที่ ๑ ตำบลคริมใต้ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนผู้ฟ้องคดีอ้างว่า การก่อสร้างรั้ว วางท่อตลอดขนาดคำเมือง และทำถนนลาดยางบนท่อตลอดเพื่อทำเป็นทางเข้าออกสู่ทางสาธารณูป ถนนสายแม่ริม – สะเมิง (สายเก่า) นั้น เป็นการก่อสร้างโดยได้รับอนุญาต ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ในขณะ ที่ยังเป็นสุขาภิบาลแม่ริม ก่อนที่จะเปลี่ยนมาเป็นเทศบาลตำบลแม่ริมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และผู้ฟ้องคดี ใช้ทางเข้าออกดังกล่าวเป็นระยะเวลามากกว่า ๒๐ ปีแล้ว แต่เอกสารหลักฐานการอนุญาตสูญหาย ไม่สามารถนำมาแสดงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งว่าบริเวณพื้นที่ก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และวางท่อตลอด ค.ส.ล. เป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดี ไม่ใช่ที่ลำเหมืองสาธารณูปโภค ข้อเท็จจริง จึงพึงเป็นยุติว่า การก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่อตลอด ค.ส.ล. เป็นการก่อสร้างบนพื้นที่ลำเหมือง สาธารณูปโภค คดีจึงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยเบื้องต้นในประเด็นนี้ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. วางท่อตลอด ค.ส.ล. ในลำเหมืองสาธารณูปโภค เป็นการก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย จากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๑)... (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตามิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ (๓) ... ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑ บัญญัติว่า ในประมวลกฎหมายนี้ “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ

/ເກມ...

หาก และที่ชายทะเลขด้วย มาตรา ๙ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการเมืองแร่และ การป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามีได้มีสิทธิครอบครอง หรือมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด (๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้แก่ แต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขต ท้องที่จังหวัด สำหรับการขออนุญาต (๓) การเข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้าง (ก่อสร้าง) หรือเผาป่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ที่ใช้บังคับ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้ก่อสร้างรื้อ ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. ขนาดลงในลำเหมืองสาธารณณะ มาตรา ๑๒๒ บัญญัติว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณณประโยชน์ คือ ที่เลี้ยงปลูกสัตว์ ที่จัดไว้สำหรับราชภูมิไปรวมเลี้ยงด้วยกัน เป็นต้น ตลอดจนถนนหนทาง และที่อย่างอื่น ซึ่งเป็นของกลางให้ราชภูมิใช้ได้ด้วยกัน เป็นน้ำที่ของกรรมการอำเภอจะต้องคอยตรวจตรา รักษาอย่าให้ผู้ใดเกียดกันเอาไปเป็นอาณาประโยชน์แต่เฉพาะตัว พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๘ มาตรา ๖๒ วรรคสาม บัญญัติว่า บรรดาอำนาจและหน้าที่ ที่เกี่ยวกับราชการของกรรมการอำเภอหรือนายอำเภอซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรรมการอำเภอและ นายอำเภอเมืองให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ

พิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวที่ใช้บังคับในขณะที่ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้าง รื้อ ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. ขนาดลงในลำเหมืองสาธารณณะแล้ว เห็นว่า อำนาจในการดูแลรักษา ที่ดินอันเป็นสาธารณณประโยชน์ ซึ่งเป็นสาธารณณสมบัติของแผ่นดินเป็นอำนาจของกรรมการอำเภอ ซึ่งอำนาจ ของกรรมการอำเภอได้โอนไปเป็นอำนาจของนายอำเภอ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๘ ดังนั้น อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณณสมบัติ ของแผ่นดิน ขณะที่ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างรื้อ ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของ นายอำเภอ แต่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น มิได้บัญญัติให้นายอำเภอมีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวด้วย แต่อย่างใด กรณีจึงต้องพิจารณาตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นกฎหมายที่ ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ประกอบคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ ที่แต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตท้องที่จังหวัด สำหรับการขออนุญาต (๓) การเข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้าง (ก่อสร้าง) หรือเผาป่า ดังนั้น กรณีการใช้ พื้นที่ลำเหมืองสาธารณณประโยชน์ในการก่อสร้างรื้อ ค.ส.ล. และท่ออด ค.ส.ล. ในขณะนั้น ของผู้ฟ้องคดี พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอนุญาตจึงได้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อข้อเท็จจริงพึงยุติได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างรื้อ ค.ส.ล. ขนาด ๒.๓๐ x ๖ เมตร จำนวน ๑ จุด และท่ออด ค.ส.ล. ขนาด ๑ เมตร ขนาดล้ำเหมืองให้น้ำในลำเหมืองให้ผลผ่านได้

/จำนวน...

จำนวน ๑๐ ท่อน และทำถนนลาดยางบนท่อตลอดเพื่อใช้เป็นทางเข้า – ออกสู่ทางสาธารณูปัณณ์สายแมริม – สะเมิง (สายเก่า) ณ บ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลลิมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นการก่อสร้างในพื้นที่ลำเหมืองสาธารณูปัณณ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และเป็นสาธารณูปัณณ์สมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๓๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินของรัฐเสียก่อน และหากสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นอาคาร ผู้ฟ้องคดี ก็จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบ ข.๑ ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ อีกด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีอ้างว่าก่อนทำการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และวางท่อตลอด ค.ส.ล. ขนาดลำเหมือง และทำถนนลาดยางบนท่อตลอด ค.ส.ล. เพื่อใช้เป็นทางเข้า – ออกสู่ทางสาธารณูปัณณ์ ได้ขออนุญาตจากสุขาภิบาลทำบลแมริมจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในขณะนี้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นการขออนุญาตก่อสร้างพร้อมกันกับการก่อสร้างบ้านพักของผู้ฟ้องคดี และขณะก่อสร้าง มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง แต่หลักฐานที่เป็นเอกสารการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างได้ สูญหายไปเนื่องจากได้ทำการก่อสร้างมาแล้วเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี และเมื่อไปติดต่อเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานเขตฯ ได้ทราบว่าผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตจากสุขาภิบาลทำบลแมริมเพื่อขอตรวจสอบเอกสารหลักฐานการได้รับอนุญาตก่อสร้างรั้ว และท่อตลอดดังกล่าว ก็ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่าไม่มีการยกย้ายที่ทำการเอกสารหลักฐานดังกล่าว ไม่ทราบว่าเก็บที่ใด ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นประธานสุขาภิบาลทำบล แมริมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและเป็นเทศบาลทำบลแมริมและดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรีทำบลแมริมตลอดมา ไม่ทราบว่ามีการขออนุญาตในเรื่องดังกล่าว เห็นว่า กรณีการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และวางท่อตลอด ค.ส.ล. ขนาดลำเหมืองของผู้ฟ้องคดีนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เพียงว่าได้ขออนุญาตจากสุขาภิบาลทำบลแมริมจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในขณะนี้ โดยไม่ได้กล่าวอ้าง ถึงการขออนุญาตใช้ลำเหมืองสาธารณูปัณณ์ประจำจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นกรณีที่ต้อง ดำเนินการและต้องได้รับอนุญาตก่อนนำไปประกอบการยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่อย่างใด ทั้งกรณีการกล่าวอ้างว่าเอกสารการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารที่ได้รับ อนุญาตจากสุขาภิบาลทำบลแมริมสูญหายนั้น หากเป็นจริงดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ผู้ฟ้องคดียอมมี หน้าที่ต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อออกใบแทนหรือออกเอกสารฉบับใหม่เมื่อจากเอกสารดังกล่าว ถือเป็นเอกสารสำคัญที่แสดงถึงสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่จะก่อสร้างอาคารที่พิพากษาดังกล่าวได้ ซึ่งเมื่อ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทางถ่านถึงหลักฐานทางราชการที่ออกให้ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำมายืนยันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ กรณีจึงต้องพิจารณาไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณูปัณณ์สมบัติของแผ่นดิน (ลำเหมือง) จากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับคำสั่ง กระทรวงมหาดไทยที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ และไม่ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง

/ อาคารที่พิพากษา...

อาคารที่พิพากษาเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๓ แต่อย่างใด เนื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อก่อสร้างอาคาร ในที่ดินสาธารณะโดยที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในลักษณะนี้ในทำเลเมืองสาธารณะ จากผู้ว่าราชการจังหวัดเขียงใหม่ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกอนุญาตได้

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีรับรองการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และวางท่ออลอด ค.ส.ล. จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แฟ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง (๑)... (๒) เรือน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุปกรณ์ งานเรือ ท่าน้ำ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า ผู้ใดจะก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยผู้คนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ก្នຍຮຽງ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้ (๑) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว รับรองกระทำการทำดังกล่าว (๒) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำการดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดง การห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ชัด ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ (๓) พิจารณา มีคำสั่งตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งตาม (๑) มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า ถ้าการกระทำการตามมาตรา ๔๐ เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้ถูกต้องได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขออนุญาตหรือดำเนินการ แจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน...

เมื่อข้อเท็จจริงพงได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทำการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. ขนาดกว้าง ๒.๓๐ เมตร ยาว ๖ เมตร และวางท่ออลอด ค.ส.ล. ขนาด ๑ เมตร จำนวน ๑๐ ท่อน ในพื้นที่ลักษณะสาธารณะ จึงเป็นการก่อสร้างอาคาร ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๗๒ ซึ่งผู้ใดจะก่อสร้างอาคารต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ

/ดังกล่าว...

ดังกล่าว และหากกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ เจ้าพนักงานห้องถินต้องออกคำสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขและยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเมื่อได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วว่าการก่อสร้างดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี เป็นการก่อสร้างในลักษณะซึ่งเป็นทรัพย์สินสำหรับผลเมืองใช้ร่วมกัน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ และไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานห้องถิน ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงเป็นการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานห้องถิน จึงมีอำนาจตามมาตรา ๔๐ (๑) และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ ให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาต ก่อสร้างหรือดัดแปลงรั้ว ค.ส.ล. และท่อ落อด ค.ส.ล. จนกว่าจะได้ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานห้องถิน และออกคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ ให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาต ก่อสร้างอาคาร แบบ ข.๑ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ห้ามสองคำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์อ้างว่า การสั่งให้ระงับการก่อสร้างอาคารมุ่งหมายใช้บังคับกรณีที่การก่อสร้างดำเนินการโดยฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ในขณะนั้น แต่กรณีนี้ผู้ฟ้องคดีมิได้อยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคาร แต่อาคารพิพากษาที่ก่อสร้างแล้วเสร็จมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๐ ปี แล้ว คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ในขณะนั้น รั้ว ค.ส.ล. และท่อ落อด ค.ส.ล. ซึ่งเป็นอาคารที่พิพากษาที่ก่อสร้างเสร็จแล้วก็ตาม ก็มิได้หมายความว่าผู้ฟ้องคดีจะไม่ดัดแปลงอาคารพิพากษาดังกล่าวอีกในอนาคต การออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างอาคารจึงเป็นมาตรการป้องกัน ซึ่งกรณีไม่ว่าอาคารมูลค่าพิพากษาได้มีการก่อสร้างดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตมานานเพียงใดก็ตาม แต่หากความไม่ชอบด้วยกฎหมายยังคงมีอยู่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานห้องถินตรวจพบการก่อสร้างดัดแปลงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารดังกล่าวได้ตลอดเวลา

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในประการต่อมาว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำวินิจฉัยที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ในประเด็นนี้เมื่อได้วินิจฉัยข้างต้นแล้วว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการก่อสร้างรั้ว ค.ส.ล. และท่อ落อด ค.ส.ล. และให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามแบบ ข.๑ ให้ถูกต้องตามกฎหมายเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ๓๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยอาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกัน จึงเป็นคำวินิจฉัยที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นเดียวกัน อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟ้องไม่ขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
พิพากษายืน

นายกมล ศกลเดชา
ตุลาการหัวหน้าคณฑ์ศาลปกครองสูงสุด

นายสุรเดช พหลภาคย์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรยาย นาคยศ²
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสิทธานันต์ สิทธิสุข
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมฤทธิ์ ไชยวัrc
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

หมายเหตุ

ตุลาการผู้แต่งคดี : นางสาวสุภาพ ขอบดอน

